

GAZETA TRANSILVANEI.

Gazeta are de 2 ori: Mercurul și Duminec'a.
Fără, cându concedu ajătorile. — Pretului:
pe 1 anu 10 B., pe 1/2 anu 5 B., v. s. Terierile 12 fl.
v. s. pe unu anu 2 1/2 galbini mon. sumatoriă.

Anul XXXV.

Se prezumă la poștele c. și r., și pe la
DD. corespondenți. — Pentru seria 6^a cr.
Taca's timbrala a 80 cr. de facare pu-
blicare.

Nr. 50.

Braslovu 6 Iuliu 24 Iunio

1872.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Alb'a Iulia. (Despre conferința națională.) Toti acei, cari au disu de 1 1/2 anu încote, ca romanii transilvani ar fi cadutu în neactivitate, nepasare, inertia, astadi, după ținerrea conferinței din 27 1/2 Iunio a. c. trebuie se recunoșca și se se convinga, că s'au insialatu. Acea conferința se conchiamase de catra dd. cons. Ilie Macelarui, și advocat' Dr. I. Ratiu et M. Nicola între impregiurari forte nefavorabili, sub impresiunea unora sciri si faime de natura a descurajia pe forte multi că se nu mērga la conferința. Las' ca conferința, că destinata a lua concluse anume în cestiunea electorale, eră conchiamata totu din acelea cause forte tardiu, adica în 6ra a dōspre diecea, dēra apō cerculariulu episcopescu dela Lugosia*) și mai multe telegrame tramise dela nu scimū ce felu de comitetu din Sibiu, un ametitu pe mai multi ōmeni slabi de angeru, că chiaru de acolea de prin țieniturile invincibile se nu mērga la conferința dela Alb'a Iulia. Cu tote acestea s'au adunatu pe 27 din diverse țienuturi unu numeru de 210 barbati, cari s'au inscris în catalogu că membrii, cari volēscu a participa la lucrările conferinței în modu solidariu.

În ser'a din 26 dela 6 ore înainte s'au țienutu ici cōlea consulari în gruppe, eră anume una la G. Baritiu în numeru de treidici și mai bine de barbati. Aclea se veniță cestiunea alegierilor patru ore întregi, din diverse puncte de vedere, eră în fine fū invitatu totu Baritiu că se resume tote opiniunile cate s'au dezvoltatu în acea ser'a și la cate se pare, ca s'ar fi involutu cei mai multi, pentru că se fia vreuna punctiunea pozitivă, care se se pōta da conferinței în discutiune de catra celi trei barbati conchiamati, ca-ci spre acestu scopu nu se afă formulatu nimica. Acelea punctiuni s'au perlesu în demanță urmatōrii intr'unu cercu mai micu de membrii și s'au afiatu, ca de si în pp. 3 et 5 eră repetitiune de idei, care ar fi trebuitu a se contrage în cuvente mai putine, dēra că substratu alu discutiunei potu trece.

Membrii conferinței se adunara punctu la 10 ore de catra cei trei barbati conchiamatori, în bēseric'a greco-orientale, alu carui comitetu avā bunatate a o deschide spre scopulu ce st'ă inaintea. Îndata după acea conferința se constituie alegundu-si de presiedinte pe Dr. Ioane Ratiu prin aclamatiune unanimă. Presiedintelesu, după comuncu adunareii causele grele, pentru care cativa barbati afiara eale ca dsa cu ceilalti doi colegi ai sei se conchiamă conferința, și după ce ascură p' adunare prin unu telegramu dela Clusiu, ca ministeriulu nu avuse nimicu în contra unei conferințe ad hoc, și ca a denumitu la acōta conferința și unu comisariu în persōna domnului Dāni primariulu urbei Alb'a, deschise siediñti'a prin unu apōlu caldurosu la prudenti'a și moderatiunea facarui membru alu conferinței. Se canta Imperate cōtescu în chōru cu mare pietate, după care urmā hymnulu Imperateșcu, carele se fīnī cu intōitu „Se trāiesca Imperateștea Sa Francișcu Iosif I.!” Se alesera

patru secretari în persōnele domnilor I. Antonelli, M. Nicola, Horsiă, Dr. Racuciu.

Între aceste intrase și dn. comisariu Dāni în adunare.

După aceste presiedintelesu invitā pe G. Baritiu că se perlega punctiunile susu atense, alu caroru cuprinsu urmeđa mai la vale. Începutulu seū cum unu dice protasis, unde se constata ca dela an. 1869 încote „situațiunea nu s'ă scambiatu intru nimicu”, se primi de catra adunare cu afirmari agomōtose și intru vivate entusiastice. Tote ce au urmatu mai departe din acele punctiuni, fū ascultatu cu atentiune încordata, inse în toare multu semnificatoriă. Se decise a se alege unu comisiune de 15 membri și anume pres. Ratiu, Baritiu, can. Viassa, Hodosiu, Macelarui, Antonelli, Axente, Lad. Vaida, M. Nicola, prof. Moldovanu, adv. Nemessiu, sen. Dobo, Dr. Tincu adv., Horsiă adv., Dr. Racuciu adv.

Acești comisiuni se transpusera acele puncte, pentru că se formulade din ele unu proiectu de resolutiune, seū conclusu. Siediñti'a se suspense, eră comisiunea se retrase spre a se apuca la lucru.

Punctatiunile suna asia:

„Conferința nat. rom. conchiamata de catra confratril nostri Dr. Ratiu, E. Macelarui și Mateiu Nicola — pe dia's de adi, spre a delibera în cestiunea alegierilor distali, luanda de nou în deapōre consideratiune acele ratiuni grave, cari au constrinsu pe conferința țienuta la Mercurul în Martiu 1869, că se recomande alegatorilor transilvani romani abstinēnti'a totala dela urnele electorale deschise pentru diet'a Ungariei, a afiatu din nou, ca în acestu respectu situațiunea nu s'ă schimbatu intru nimicu, prin urmare, ca ratiunile cari bi au impusu abținere în an. 1869 existu și pentru an. 1872. De alta parte inse membrii acelei conferințe au adusu cu sine trist'a experientia, ca chiaru și acei pūnti alegatori romani, pe cati îi suferu legea cea vitrega a merge la urnele electorale, suntu expusi de catra agenti' partierulu politic la cele mai periculose intentatiuni, cari amerintia cu ruin'a morala pe generatiuni inainte. — Acesta singura consideratiune a înduplecatu pe conferința de adi a lua urmatōriile

CONCLUSE:

1. Membrii acelei conferințe-si impunū siesi obligatiunea de a lua în mana cestiunea electorale prin tote cercurile electorale, pe unde inca nu este prea tardiu si a conduce pe alegatori romani la urnele electorale, inse numai în sensulu programi nostre nationali cōnoscute de tota lumea, cum si cu scopu de a paralisa tentatiunea.
2. Membrii acelei conferințe nu voru intru în negociatiuni și inoērii seū pacte electorali cu nici una partia, care nu va fi adoptata si sustienutu program'a natiunei romanesce transilvane.
3. Membrii conferinței voru sustienē si ajutā numai restirea acoloru candidati romani, cari se voru obliga pe onōrea si în conscienti'a lor, ca voru persevera pe langa program'a nationala si o voru apura barbatose în tota vieti'a lor, prin urmare ca alesi fiindu, în calitatea loru de deputati nu voru participa la nici unu felu de alta legislatiune, pana candu nu se va vedē realizata program'a nationala.
4. Membrii conferinței actuale astepta dela deputati, cari pōte ca voru fi alesi, că ferinduse

de ori-ce pasi, cari ar fi de natura de a compromite drepturile autonome ale marelui principatu alu Transilvaniei si libertatea nationala a poporulu romanesc, mai vortosu se remana perseveranti pe țienutu deschisu si datu natiunei întregi, prin urmare si lor, prin prea inaltele rescripte imperateșci si anume celu din 21 Aprilu 1863 și celu din 15 Iunio 1863, care suntu în mare parte emanatiuni ale diplomēi Leopoldine, care inse cuprindū totu una-data cele mai solemne promisiuni imperateșci facute în favōrea natiunei romanesce, în urmarea repetitelor petitiuni nationali.”

După discutiuni pe cata de instructive si interesante, pe atata si moderate, în fine catra 4 ore după am. se vedu, ca este imposibile a uni opiniunile lutaroru, pentru că se ēsa unu proiectu primitu în unanimitate; asia punctatiunile modificate numai în motivarea lor se pusera la votu si se adoptara cu majoritate; pentru ca se alese una minoritate, care sietu puru si simplu pe langa abținere totala; inse declarā, ca ea se va supune cu totulu la vōlenti'a majoritatēi, îndata ce aceea se va manifesta în siediñti'a publica în contra', ba mai declarā, ca ea nici-si va apara votulu seū, ci va lasa cu totulu în vōli'a altor membru, că se lu apere seū se lu combata, numai că se nu se dē ocasiuna la vreuna conflictu.

După 4 ore se redeschise siediñti'a publica si se perlesera din nou punctatiunile, care acum luasera caracteru de proiectu alu comisiunei. De data se redica vōci? Se audimū si proiectulu minoritatēi. Se ascutā si acela si fū primitu cu aplaus. Se începē dezbateru generale. Frumōse poteri de eloquentia se mesurara unele cu altele. Dēra se cuvne a insemna, ca dintre membrii minoritatēi numai dn. Moldovanu apără proiectulu formulatu de dsa. Eră de prisosu, pentru ca s'au scōlatu alti mai multi, cari lu defendea cu tota energi'a. Ser'a pe la 8 ore urmā votarea prin scōtate si siederu si prin contra-proba. Numai 28 (dōnedici si optu) de membrii au votu pentru proiectulu comisiunei!

Apoi dēra passivitate, inertia, somnu, mōrtē!

Reu se insiela care judeca asia. Dēca cumva dn. Dr. Racuciu va avē bunatate se publice însemnarile sale stenografice, atunci ōmenii voru sci se-si formēdie mai bine judeca'i lor, si mai bine voru sci acea, cari au fostu martori ai adencei amaratiuni sufletesci, pe care o adusura cu sene mai multi membrii de prin comitate, din una miea de cause. Absoluta abținere, pentru ca nencrederea catra legislativ'a ungareșca este absolută, afundū înradecinata, în cata one-ori pare ca nici nu poti se ti-o esplicu. „Decatu asia, decatu cu astelulu de lege electorale, mai bine nimicu, nimicu, nimicu, seū mai bine absolutismu. Si bine se fia constatat, ca nu nisce baeti, si nu nisce țierani impilati porta acestu limbagiu, ci barbati în totu respectulu matori si seriosi.

Ecă unde au impursu lucrurile, de una parte impeliatiunulu egoismu, era de alt'a gretuosulu servilismu. Dumdieșcu si imperatulu se ne aiba de seire!

Restulu lu veti afia din procesu verbalu.

Votulu minoritatēi suna asia:

„Considerandu, ca pusețiunea politica a natiunei romane în Transilvan'i'a dela 1869 nu s'ă schimbatu intru nimicu;

Considerandu, ca drepturile politice nationali

*) Se va publica.

asia se incepu si noi in mica, si din micu cu constanta fabricana va cresce marele. — Numai parol'a se ne fia: Aijeli se ne asociamu la intrupinderi! —

FRANCA. Thiers, invitat la un banquet de republicani comemorativu in onora nasterii generalului din prima republica Hoche, datu de municipalitatea din Versailles, se scusa cu multiimea negotieloru, inse dise, ca ar' fi feriticu a se pota associa banquetulu, fiindcu patriotismu numitulu generalu merita a se celebra ca esemplu de toti francozii si de tote generatiunile viotrie si spera, ca acestu modelu imitandu va asieda un fundamentu republicei de adi, care se nu se mai pota derima. E der', ca Thiers e sinonimu cu republica — si reactiunea din adunare se va acomoda ultimii necesitati. — Gambetta in toasta la banquetu, recomanda francosilor: lucru, lucru si totu mereu lucru si erasi lucru, pe care se ni lu recomandamu si noi noue fara pregetu si incetare! —

ISPANIA. 30 Iunie. Cortisii s'au disolvitu. Nouele alegeri suntu fixate pentru dia' de 24 Augustu viotriu, er' deschidera cortisiloru pentru 15 Septembrie. —

Mari sperantie intrescu acum radicalii ajunsi la putere. Ministerulu decrease si despartirea boericii de statu, infiintarea juriului, organizarea militieloru nationali in numerose bataloane, ca voluntari ai libertatii, apoi acum vro si cortese aiese dupa vointia si in libertate; care se represente natiunea in realitate, nu in fictiune corruptionistica, cum o practica reactiunile pe totu loculu. Carlisii voru fi in seurtu distrusi si nici partii' lui Don Alfonso, fiulu exreginei Isabeli, sprijinita de Montpensier rud' a lui, care prin manifestu proclamau restaurarea dinastiei regelui Amadeu, nici carlisii nu voru mai pota misca nemica in contra; numai deca s'ar intruci cu republicanii in principulu libertatii sub fiinulu liberali dinastie romano-latine; alfelulu Spania' numai ca republica va remana odihnita de reactiune si inca nici atuci, ca-o reactiunea nici sub republica nu -si schimba peritulu, decatu forma de regimu, si liberalii si radicalii suntu pre ecuitabili facia cu desmanii loro neadormiti. —

Londonu 1-a Iuliu. "Times" publica resumatul conventiunii franco-germane, ale carei puncte principali suntu: ratificarea conventiunii va ave locu in optu zile; dupa doue luni dela ratificare va su plati prima diemete de miliardu; dupa 15 zile dela acesta plata departamentul Haute-Marne va fi evacuat; a doua diemete de miliardu se va plati la 1-a Martie 1874, dupa care va urma evacuarea Vosgiloru si Arrocres.

Dupa plat' miliardulu alu treilea, impreuna cu dobandile, care se va efectua la 1-a Martie 1875, departamentele Meurthe, Meuse si Belfortulu voru fi evacuate.

Inainte de executarea definitiva a tractatulu, Franta' va avea dreptu a intriende in departamentele evacuate decatu trupele necesare pentru mentinerea ordinii. Franta' nu va pute nici construi nici restaura fortarele departamenteloru evacuate.

Germania are dreptulu de a lasa trupele de ocupatiune in forturile actuali, er' cheltuieliile de intrtineru voru fi in sarcina' Frantiei.

Consemnarea

contribuitorilor si oferteloru incurse in fatorea infiintarii si sustinerii unei academii romane de dreptari.

Din Betleanu: DD. Ioane Merzocu proprietariu a subscrisu 100 fl. solvitu 5 fl., capitalulu la finea viotiei. Georgiu Tecariu protopopu subscrisu 10 fl. in totu anulu. Sim. Moldovacu investitoriu subscrisu 10 fl. solvitu 2 fl. 21 cr., in 2 ani. Petru Maresianu-Sireganulu solvitu 5 fl. din 20 fl.

subscrisi. Gregorie Rodneanu cantoru solvitu 1 fl. Georgiu Tecariu jun. scriet. polit. subscrisu 5 fl. solvitu 1 fl., in 5 ani. Pe totu anulu au subscrisu: Petru Marzoc, fetu 3 fl. Ilie Nedelea curat. I. solvitu 1 fl. (solvitu 1 fl.) Ioane Tomuca Morariu curat. 1 fl. Pantelimonu Moldovanu 2 fl. (s. 2 fl.) Vasile Gira elopotariu 1 fl. Teodoru Malutianu econ. 1 fl. (s. 1 fl.) Iacobu Chirecu econ. 1 fl. Nicolae Chirtosiu econ. 50 cr. (s. 50 cr.) Teodoru Moldovanu econ. 50 cr. (s. 50 cr.) Lazaru Diaganovanu econ. 50 cr. (s. 50 cr.) Mitru Cocianu econ. 40 cr. Petru Tomocu 1 fl. Marianu econ. 20 cr. (s. 20 cr.) Teodoru Maghestianu 20 cr. Mihailu Morariu 1 fl. Alesea Diaganovanu 50 cr. Mafteiu Popa curat. 1 fl. Georgiu Chirecu curat. 1 fl. (s. 1 fl.) Teodoru Albu marinar 1 fl. Georgiu Morariu econ. 25 cr. (s. 25 cr.) (Va urma.)

Literariu.

"Misantropulu", comedia in 5 acte de Moliere, una piesa clasica se afla tradusa de literaturiloru nostru d. Georgiu Sien, una achiziutiune insemnata pentru inimirea literaturii nostre. Se afla de vandare cu 1 leu si 66 bani la tote librariele in Bucuresi.

Doina Constantia Dunca-Schiau, in reintrodere dela Bucuresi, dupa finrea excomuniilor, trecandu castra casa ne impartosi, ca e resoluta a concede retiparirea opului seu, intitulatu: "Cultura' omului", ce tracteaza despre educatiunea fisica, morale si intelectuale a copiloru, si pentru romanimea dincoace de Carpati cu unu pretiu catu s'ar pota de etinau. Opulu e forte interesantu si folositoriu, incatu merita, ca oreo familia si cu deosebire matrele de familie se lu cetesca si recetesca, si prefacundulu in convetidine practica pentru una buna si nationale crescere a generatiuniloru romane. Vomu reveni si la rezultatulu inoilei. —

"Cursulu de stenografia romana" sub red. d. Eugeniu Sucevanu in Vien' aparu si are unu cuprinsu forte interesantu. Nu potemu destulu recomanda atentiei tenierii meleu acestu diariu stenograficu, la care se pota prenumera, Vien', Mathesgasse Nr. 9. —

Opulu: "Despre dreptarile civile ale israeliteloru" de lordu Th. B. Macaulay, l'a tradusu Dim. Ion Ghica, fiulu d. I. Ghica in Bucuresi. —

D. G. Baroni -si publica opurile sale si primululu volumu: "Limba romana si traditiunile ei", a esutu de sub tescu; pretiu 5 lei noi. —

"Clopotelu" si "Echolulu Iasiiloru", doue diarii, primululu umoristic-seriosu inca aparura. —

Din "istoria generala a artei de resbelu" de Enr. Strzezewski, in limba romana inca esi prim' parte la lumina. —

Din "Franciada" d. G. A. Zamfirolu a esutu si alu 4 cantece, si e cetitu cu placere de publicu.

"Algebra" pentru gimnasii de d. C. Clinescu se afla cu 3 lei 25 bani. —

(Sburatu omnescu). "Noua lume", diurnalu din Canada' in America' descopere, ca in Montreal unu individu dupa multu eceseritiu sa afluatu, ca punendu sub omu unu sacu plinu de gazu, si acciandu la facare braci si pitioare unu feliu de aripe miscate in aeru se pota calatori prin aeru. In siepte minute, dice "Tel." a incunguratu orasiulu St. Laure fara a se fi ostenitu mai tare, decatu candu s'ar fi preamblatu 5 minute. —

Nr. 276.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de invetitoriu dirigente la scoala centrala granitariasca din Lis'a, precum si pentru ocuparea postulu de invetitoriu secundariu la scoala granitariasca din Vestemu se ecrie prin acestu concursu pana la 14 Iuliu a. c. s. n. Cu postulu de antain e impreunatu unu salariu anualu de 200 fl. v. s. din fondulu scolasticu alu fostiloru granitarii din regi-

mentulu romanu I, cu alu doile unu salariu de 150 fl. v. s., si anume 50 fl. din fondulu scolasticu si 100 fl. din casa' comunitatii Vestemu, apoi cu ambe posturile corlelu naturale si lemne de focu dupa usulu de pana acum, si in fine dreptu de pensine in sunetulu §§-loru 17 si 23 din "Normativulu scolasticu pentru scolele reunitei granitariasce din regimentulu romanu I". Supli-ecse instruite cu documentele recerute se se adreseze comitetulu subscrisu.

Sibiu, 25 Iunie 1872.

Comitetulu administrativu alu fondulu scolasticu alu fostiloru granitarii din regimentulu romanu I.

ANUNCIU.

Julius Gross orologiaru (ceasornicariu) -si iea onora' a incunoscintiia pe onoratulu publicu, cumca in localulu traficea de totunu M. Gross, strata' Vamei Nr. 561 s'au etablata cu depusulu seu. —

Subscrisulu amu onora' a face cunoscutu, cumca me afla proviedutu cu unu depusu mare de orologe (ceasornice) de tota sorta. Se voru efectui in tempu catu de scurtu si reparature de orologe, pelanga granitari.

De si incetopriu voiu fi in stare a servi pe cei ce me voru cauta (pe misterii) catu se pota de bine si cu pretulu celu mai usoriu si me rogu de concursu si incedere, ce le voiu dovedi prin punctualitate si acuratiele.

3—3

Julius Gross.

Schwarze et Bartha, pianu' Nr. 16, pretioza cu compositii soliditate tota specia de valmetu de covaliri si oferia o. p. una cantitate mare pe alisu de cele mai noue materii de sinteza, postabili si gletice cu pretulu celu mai moderatu. g. 7

Invitare de prenumeratiune

"Gazeta Transilvaniei"

cu conditiunile de pana acum. Avemu mare problema de resolutu. Se ne damu cu tolii tote concursule imprunutate, ca numai asia vomu pota lupta cu succesu. — Alergite inca nu suntu finite si procesele de presa ni s'au si inceputu! — Cu acestu Nr. se finesea I. semestru. —

Cursurile

la bursa in 2 Iuliu 1872 sid' asia:

Gallini imperatozi	—	—	5 fl. 36	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	8 „ 91	„
Augsborg	—	—	108 „ 90	„
Londonu	—	—	111 „ 35	„
Impremutul nationalu	—	—	64 „ 60	„
Obligatiile metalice vechi de 6%	—	—	71 „ 60	„
Obligatiile rurale	—	—	82 „	„
„ „	—	—	81 „ 50	„
„ „ transilvane	—	—	79 „ 60	„
„ „ croato-slav.	—	—	84 „	„
Actiunile bancozi	—	—	852 „	„
„ creditulu	—	—	330 „	„